ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4970 — 12/25 ՅՈՒՆԻՍ 1902 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ — 19 ՐԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1320 — ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4970

درعلیه‌ده غلطه‌ده «آرەولك» غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 ղրշ.
» » » » վեցամսեայ 70 »
» » » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆրք.
» » » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ՄԱՏՈ՞ՒՌ ԹԷ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Սովորութեան պէս բան մը եղած է որ տարուան այս եղանակին անպատճառ խօսակցութեան առարկան դառնայ Ազգ. Հիւանդանոցի մատուռին վերաշինութեան խնդիրը։ Գաղափարը կարծեմ 1888էն, այսինքն Հիւանդանոցին վերաշինութեան թուականէն ծագած է, եւ անկէ ի վեր կը ծեծուի չարունակ, առանց ո՛ եւ է արդիւնքի մը յանգելու։ Նուիրատուի մը անունը մէջտեղ կը ձգուի այդ առթիւ, քիչ մը ատեն կը կրկնուին նախապէս գրուածները, հանրութիւնը կը զբաղի քանի մը օր, եւ կրկին ամէն բան կը յետաձգուի յաջորդ տարուան։

Անցեալ տարի եւս ինքս Հիւանդանոց կը գտնուէի այս խնդրին ծագած միջոցին։ Օր մը նոյն իսկ ձողեր տնկեցին, մատուռին շինութեան տեղը որոշեցին, բայց Հոգաբարձութիւնը շատ իրաւացի առարկութեամբ մը խնդիր յարոյց, ըսելով որ մատուռին շինութեան համար յատկացուած վայրը բոլորովին անյարմար է, եւ թէ կրնայ ըլլալ որ մատուռը այդ գետնին վրայ կառուցելով բոլորովին անկարելի դարձնէ հիւանդարանի մը շինութիւնը, ինքնին շատ կենսական բան մը Հիւանդանոցին համար։ Ձողերը այդպէս մնացին, եւ կարծեմ կը մնան տակաւին։ Իսկ մատուռին վերաշինութեան խնդիրը անշուշտ կրնաք գուշակել որ կրկին յետաձգուեցաւ։ Այսօր ուր եղանակն է, նորէն ձեռք առնուած է, եւ այն տեսակ պարագաներով որ թերեւս անտեղի չըլլայ հիմակուց իսկ գուշակել թէ այս տարի ալ չպիտի լուծուի եւ պիտի փոխանցուի յառաջիկայ 1903 տարուան։

* * *

Տարօրինակը հոն է սակայն որ մինչդեռ նախորդ տարիները միակ անձ մը ստանձնած էր մատուռին վերաշինութեան հոգը, այս տարի երեք անձեր,— երկուքը ծանօթ իրենց բարեսիրութեամբ, եւ մէկն ալ տակաւին նորընծայ այդ առաքինութեան մէջ,— կը փափաքին ստանձնել գործը, ինչ որ սակայն երբեք չպիտի կրնար բաղձալի ըլլալ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան համար։ Ինքը, հակառակ իր փաստերուն եւ առարկութեանց, մինչեւ այսօր չէր կրցած գոհացնել միակ թեկնածու մը. ինչպէ՞ս պիտի կրնայ խօսք հասկցնել երեք թեկնածուներու։

Չեմ կարծեր որ զարմանաք այսչափ երեք թեկնածուներ տեսնելով մատուռի մը վերաշինութեան գործին շուրջը։ Մեր հասարակութեան մէջ, բարեսիրութեան ամէնէն բանուկ ասպարէզը սկիզբէն ի վեր եկեղեցաշինութիւնը եղած է։ Հարիւր նուիրատուի վրայ գրեթէ միշտ իննսունը եկեղեցի մը կառուցանելու համար բացած է իր քսակը, եւ ընդհանրապէս ցուրտ վերաբերութիւն մը ցոյց տըրուած՝ ամէն անգամ որ կրթական կամ գրական ո՛ եւ է ձեռնարկի մը օգնելու նպատակով կոչում եղած է իր բարեսիրութեան։

Ինչո՞ւ այս տրամադրութիւնը։ Պատճառներ շատ կան այդ տրամադրութեան ծնունդ տալու, բայց ամէնքն ալ չեմ յիշեր հոս, ու ձեռք կ'առնեմ երկու գըլխաւորները միայն, որոնք ինքնին կրնան բաւական բան հասկցնել։

Այդ տեսակ տրամադրութեան մը իբր առաջին պատճառ պէտք է նկատել այն ըմբռնումը՝ որ մեր մէջ միշտ եկեղեցին գերադաս նկատած է դպրոցէն, գրականութենէն։ Չեմ ըսեր թէ այս ըմբռնումին գոյութիւնը անիմաստ է մեր ցեղին մէջ։ Եւ արդէն երբեք այդ տեսակ հետեւութեան մը չպիտի կրնանք յանգիլ՝ մտածելով որ մինչեւ որոշ ատեն մը, մեր հասարակութեան աչքին դպրոց, դիր ու գրականութիւն եկեղեցւոյ ու հաւատքի հետ համանիշ բաներ եղած են. եկեղեցին պաշտամունքի վայր մը ըլլալէն հետ զարգացման, կրթութեան օրրան մըն ալ կառուցած է, որովհետեւ երկար ժամանակներ անկէ ծնունդ առած են բոլոր այդ բաները։ Գիրն ու գրականութիւնը վանքերու չրջափակին մէջ սահմանափակուած են, ցեղին զարգացումը կեդրոնացած է եկեղեցական դասակարգին, մեծ մասամբ վանականներու մէջ։ Ինչպէ՞ս չգտնայինք այդ տեսակ ըմբռնում մը։ Եւ ահա ճիշդ այդ ըմբռնումն է որ տակաւին մինչեւ այսօր կը մնայ, եւ դեռ կրնայ ալ մընալ քանի մը սերունդ, նկատելով որ ցեղային ամէնէն ըմբռնում, ամէնէն հաւատալիք, բարք, աւանդութիւն եւ սովորութիւն տարիներու թիւին համեմատութեամբ չէ՛ որ կ'եղծուին, կ'անհետանան։

Գալով երկրորդ պատճառին, աւելի պարզ է։ Մեր մէջ, սկիզբէն ի վեր եկեղեցաշէնները միշտ իրենց կառուցած տաճարին շուրջը թաղուած են, ինչ որ սովորական փառաւորութիւն մը չէ՛ ո՛ եւ է հաւատացեալի համար։ Իրաւ է որ յաճախ շինութիւնն ալ, բարեպաշտութիւնն ալ կարեւոր դեր մը կը խաղան այդ մասին, բայց վերջապէս, ի՞նչ որ ալ ըլլայ, գոնէ անձնասիրութեան, հոգ չէ թէ անմեղ զգացումէ մը պիտի մղուի նուիրատուն՝ իր դրամը եկեղեցիի մը շինութեան յատկացնելու համար։

* * *

Այս երկու պատճառները պարզելէ վերջ, չեմ ուզեր հոս չյիշել թէ ինչո՞ւ այսչափ ատենէ ի վեր կը յետաձգուի Ազգ. Հիւանդանոցի մատուռին վերաշինութիւնը։ Իմ աչքիս այդ չէ՛ կարեւորը, այլ ամէն բոլորովին տարբեր տեսակէտ մը՝ որ մանաւանդ պէտք է գրաւէ Հոգաբարձութեան ուշադրութիւնը։

Հիւանդանոցի վերաշինութիւնը, ինչպէս յայտնի է, պակասաւոր մնացած է։ Ամբողջ բաժանում մը շինութիւնը ծրագրային վիճակի մը մէջ կը գտնուի տակաւին, եւ այդ պատճառաւ է արդէն որ այսօր, հաստատութեան մէջ, յիմարն ու ապուշը, հիւանդն ու ցաւագարը, անկեալն ու որբը խառն ի խուռն վիճակի մը մէջ կը մնան։ Հոգաբարձութիւնը երբեք չէ փափաքած որ այդ տեսակ խառնակութեան մը ենթարկուած ըլլան հիւանդանոցին պաշտպանեալները, եւ ատոր համար չարունակ չնչռ է ծրագրուած նոր բաժանումին շինութեան անհրաժեշտ հանգամանքը։ Եթէ երբեք չէ յաջողած, յանցանքը իրենը չէ՛ անշուշտ, քանի որ այդ տեսակ բաժանումի մը կառուցման բաւելու չափ աւելի հասոյթ երբեք չէ՛ ունեցած իր ձեռքը։

Թէ որչա՛փ օգտակար պիտի ըլլայ այդ նոր բաժանումը, բացատրեմ քանի մը տողով։ Բացի յարակից մանր մունր շէնքերէ, ինչպէս նաեւ հիւրանոցէն, Հիւանդանոցը ընդհանրապէս կը բաղկանայ երկու ընդարձակ բաժանումներէ։ Այդ բաժանումներէն մէկը յատկացուած է կանանց հիւանդարանին, կին յիմարներու, կին անկեալներու, ապուշներու եւ որբանոցի։ Իսկ միւս բաժանումը բռնած են այր հիւանդները, յիմարները, ծերերն ու անկեալները։ Արդ, եթէ երբեք նոր բաժանում մը կառուցուի, ամբողջովին պիտի յատկացուի հիւանդարանի, կին ու այր հիւանդները հոն պիտի առնուին, ինչ որ շա՛տ աւելի հանգստաւէտ ու նպատակաւոր պայմաններով պիտի օժտէ զիրենք։ Արդ, անոնց յատկացուած բաժանումը, որ արդէն իբր յիմարանոց շինուած է, պիտի յատկանայ այր ու կին յիմարներուն, ապուշներուն եւ ցաւագարներուն, իսկ այն բաժինը՝ ուր հիմայ կինները կը գտնուին, պիտի փոխադրուին ծերերը, անկեալները, եւայլն։ Այս տեսակ բաժանում մը, ընդունեցէք որ բարերարութիւն մը պիտի ըլլայ Հիւանդանոցին համար։

Հոգաբարձութիւնը ահա այդ արդիւնքին հասնիլ կը ջանայ։ Իր աչքին, հաստատութեան պաշտպանեալները տակաւին բաւական ատեն կրնան փոքրիկ մատուռով մը գոհանալ, բայց Հիւանդանոցի նոր բաժանման, այսինքն բուն հիւանդարանին կառուցումը չի կրնար յետաձգուիլ։ Եւ քիչ մը վերը ցոյց տուի արդէն թէ որչափ օրինաւոր եւ օգտակար է Հոգաբարձութեան փափաքը։

Մեր մասին, սրտանց կը ծափահարենք զինքը՝ այս տեսակ ըմբռնում մը ունենալուն համար, եւ իրեն հետ կը բաղձանք որ մատուռի վերաշինութեան տեղ մըտածուի Հիւանդանոցի նոր բաժանման վըրայ, ու կարելի եղածին չափ շուտ գլուխ ելլէ այս ծրագիրը, որուն գործադրութենէն այնքան օգուտներ կ'ակնկալեն Հիւանդանոցին բազմաթիւ պաշտպանեալները։ Եւ արդէն, Հոգաբարձութեան նոր յայտարարութիւնը՝ որով հաստատութեան տեղի պակասը եւ պաշտպանեալներու արտասովոր բազմացումը կը յայտնէ, ստիպողական եւ հարկեցուցիչ չի՞ դարձներ այդ ծրագրին գործադրութիւնը։ Բուն բարեգործութիւնը հոն է ահա, տեսնենք բարերարները ո՞ւր են։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ ԽՈՒԶԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ԾՆԵԲԵԿԸ

Ծնեբեկը (*) սննդարար բանջարեղէններուն ամենախորտիկներէն մէկն է։ Սա գարնան հետ երեւան կ'ելլէ եւ թէ՛ նոյն եղանակին ու թէ՛ ամառուան սկզբները, մարդուն մեծ ծառայութիւն կը մատուցանէ իբրեւ փափուկ եւ զովացուցիչ ուտելիք։ Հին Յոյները, ինչպէս Թէոփրաստ կ'ըսէ, փափկակերութիւն կը նկատէին զայն։ Իսկ Հռովմայեցիք չափազանց կը սիրէին անիկէ։ Նոյնպէս հիմա Եւրոպայի կեդրոնական երկիրներու, մանաւանդ Ֆրանսայի մէջ այս պատուական բանջարեղէնին մշակութիւնը եւ սպառումը չափ չունի, որովհետեւ զայն կը նկատեն սեղանի զարդարանք եւ ախորժելի ուտելիքներէն մէկը։

Հին ատեն, Իտալիոյ Ռաւէննա նահանգին ծնեբեկները յարգի էին։ Նոյն ժամանակի երեւելի բնագէտը Պլինիոս Երէց, որ զոհ գնաց 79 թուականին, Վեզուվի բռնկած հրաբուխին, իր ընդարձակ բնագիտութեան 37 հատոր գրքին մէջ ծնեբեկի մասին ընդարձակ նկարագրութեան մէջ, անոնց մէկ հատն ալ խոշոր տեսակը ցոյց կու տայ, որոնց վեց հատը մէկ քիլօկրամ ծանրութիւն ունէր։

Ծնեբեկը Եւրոպայի եւ արեւմտեան Ասիոյ բնիկ բոյս մըն է եւ երկու հազար տարիներէ աւելի է որ կը մշակեն զայն։

Հոս նպատակ չունիմ այս բանջարեղէնին բուսաբանական եւ մշակութեան կերպին մանրամասնութեանց մէջ մտնել։ Պ. Մալաքեան ասկէ առաջ այս մասերուն վրայ գրած է ընդարձակօրէն, որով կը բաւականանամ համառօտակի անոնց վերաբերեալ մանրամասնութեանց վրայէն։

Այս բանջարեղէնին տեսակները բազմաթիւ են։ 50ի կը մօտենայ, որոնցմէ 8–10 տեսակները միայն կեդրոնական Եւրոպայի մէջ կը մշակուին։ Այս բոյսը կը տեսնուի նաեւ արեւմտեան Ասիոյ, գըլխաւորապէս Բաբելոնի, Կեսարիոյ, Վանայ եւ Եփրատի եզերքները։

Ֆրանսայի ամէն կողմերը մշակուածները ամենալաւ տեսակներն են, որոնք համեմատաբար շատ կարճ միջոցի մէջ կ'աճին, եւ կ'անուանուին հասարակ ծնեբեկ (asperge commune ou officinale)։ Ամէնէն աւելի ճանչցուածներն են, հոլանտական եւ գերմանականները ու կանաչ ծնեբեկը կամ Օպէրվիլիէի ծնեբեկի տեսակը։

Սա երկու գլխաւոր տեսակի կը բաժնուի. Ա. Կանաչ, բարակ եւ գագաթները սուր։ Բ. Ճերմակ եւ վրան մանիշակագոյն գիծերով, հաստ, իսկ գագաթները կլոր։ Այս վերջին տեսակը շատ յարգի է եւ յատուկ է Սէնի եզերքը գտնուած Արժանթէօյ քաղաքին։

Ծնեբեկը լուծելով անոր մէջ կը գըտնենք կանաչաներկ (chlorophylle), բուսային սպիտ (albumine végétale), շաքարային մարմիններ, սպառանիւթ դասուն նիւթ մը, նոյնպէս քլորաջրածնային, քացախային եւ լուսածնային կիր ու կալիոն. բայց ասոնցմէ շատ քիչ քանակութեամբ մանիթ եւ ասպարժին կը գտնուին։ Ասոր մէկ մանրամասն պարզութիւնը ցոյց տուաւ ֆրանսական բանակի գիտագործներէն Պ. Պալան հետեւեալ կերպով։ Սէն-Մելլէնի կանաչ ծնեբեկներու գագաթներէն 10 սանթիմեթր վար կը կտրէ եւ կը վերլուծէ. 100 կրամին մէջ կը գտնէ հետեւեալները.

Ջուր	90, 10
Բորակածնային մարմիններ	3, 88
Ճարպային նիւթեր	0, 41
Արտահանիչ նիւթեր	4, 72
Խաժանիւթ	0, 58
Մոխիր	0, 81
%ին պարունակած թթուութիւնը	0,086

Կարծեմ թէ բնութիւնը կանխահոգութիւն ունեցած է այս բոյսը ստեղծելու, որպէսզի մարդիկ գարնան եւ ամրան տաքերուն չգործածեն ճարպային եւ մսեղէն կերակուրներ՝ որոնք վնասակար են տաքերուն ատեն։ Գալով ծնեբեկի նման ուրիշ բանջարեղէններուն, ինչպէս շոմինը, կաղամբը, հազարը, եղերդը, բողկը եւ այլն կը հանգստացնեն ստամոքսը եւ կը մաքրեն մարմինը։ Ձմեռը պէտք է գործածել պարարտացուցիչ կերակուրները, որպէս զի մարդ ցուրտին կարող ըլլայ դիմանալ։ Ծնեբեկը իր յատկութիւնները չկորսնցնելու համար, պէտք է զայն ժողվելէն անմիջապէս ետքը՝ թարմ վիճակին մէջ խաշել եւ ուտել։ Բայց կարեւոր կէտ մը կայ պատրաստելու եղանակին մէջ. ոմանք բերնեւ աղցան կամ օմլէթի ձեւով, ուրիշներ ալ au jus ou au pluche, եւ այն կերպով պատրաստուած ուտել կ'ախորժին։ Ամէնէն առողջապահականը եւ օգտակարը՝ անոր աղցանն է։ Մեծն Քոռնէյլի եղբօրորդին Ֆոնթընէլ գրագէտը, որ 100 տարեկան մեռաւ, իր երկարակեցութիւնը կը վերագրէր գարնան մէջ կերած մեծաքանակ ծնեբեկի աղցանին։

Այս բանջարեղէնը ոչ թէ միայն համեղ եւ դիւրամարս է, այլ ուրիշ բժշկական շատ կարեւոր յատկութիւններ ալ ունի։ Սա միզադրական է եւ կը մաքրէ միանգամայն երիկամունքը եւ միզամանը։ Ըստ Ֆուրքրուայի եւ Բրուսէի, սիրտը կը հանգստացնէ։ Ծնեբեկ ուտողներուն մէզը թանձր, անախորժ հոտ մը ունի, բայց ընդհանրապէս սպիտամիզութիւն (albuminurie) ունեցողներուն մէզը այդ հոտէն զերծ է, որով բժիշկներուն համար դիւրին միջոց մըն է իրենց հիւանդները ճանչնալու։

Բժիշկները իրենց հիւանդներուն կը պատուիրեն ծնեբեկի ծիլերով շինուած օշարակ խմել, 10էն մինչեւ 50 կրամ, նոյնպէս ծնեբեկին արմատները իբրեւ միզաբեր դեղ գործածել կու տան հիւանդներուն։ Պէտք է գիտնալ որ վերոյիշեալ ծնեբեկին մէջ գտնուած քացախային կալիոնը (acétate de potasse) մարդուս մարմնոյն մէջ մտած պահուն կը փոխուի ածխային կալիոնի (carbonate de potasse). Նաեւ լուսածնային կալիոնը եւ ամէն տեսակ ուրիշ աղային լուծական դեղերը շատ քիչ քանակութեամբ գործածուած ատեն միզադրական յատկութիւն ունին։

Կան բժիշկներ որ այս մասին համակարծիք չեն, որովհետեւ կ'ըսեն թէ ծնեբեկը թթուուտ եւ լեղի նման շատ մը թթուներ կը պարունակէ։ Ասիկա սխալ է։ Ընդունինք թէ պատճառը ըլլայ ասպարժին, սա կը բիւրեղանայ, բայց ոչ թթու է եւ ոչ ալ ալքալի (alcalin) ու պաղ ջուրին մէջ քիչ կը լուծուի։

Ընդհանրապէս բժիշկները ծնեբեկը ուտել կ'արգիլեն յօդացաւէ տառապող հիւանդներուն, վախնալով որ անոր մէջ գտնուած թթու մարմինները հիւանդին վրայ կ'ազդեն եւ անոր վիճակը կը ծանրացնեն։ Չեմ կարծեր որ անոր ազդեցութիւնը մեծ ըլլայ, եթէ ձէթով միայն աղցան պատրաստուած ըլլայ, առանց ուրիշ թթու մը աւելցնելու անոր վրայ։ Բայց լաւ պիտի ըլլար, եթէ բժիշկները այդ մասին իրենց փորձերովը հաստատէին այդ պարագան։ Գալով ջերմամիզութեան (chaude-pisse) տառապողներուն, լաւ է ծնեբեկը միայն ձիթիւղով պատրաստուած ուտելն արտօնել։

Մոնբելիէ — Հ. ԼԵՎՈՆԵԱՆ

(*) Ծնեբեկ, Ֆրանսերէն՝ asperge, Յունարէն՝ Ասպարագոս, Լատիներէն՝ aspa raqus, Թուրքերէն՝ դուշ դօնմազ։ Ասի կը պատկանի բանջարեղինաց (asparaginée) ընտանիքին։

ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԾՈՒԽԻ ԻՐԱՒԱՍՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

(Շար. երեկի թիւէն եւ վերջ)

Գանք այժմ չրջաբերականի ամենավերջին կէտին։ Այստեղ խօսքը կոնսիստորիաների մասին է, մի հիմնաւոր եւ նշանաւոր փաստ, որից չպիտի չելնեն վիճող կողմերը, քանի որ միայն այդ օրէնքով որոշված են Յովհաննէս Կարբեցու ժամանակից Հայոց Եկեղեցու իրաւունքները եւ պարտաւորութիւնները։ Ինչպէս մարդկային գործի արդիւնք, ընդհանրապէս, այդ օրէնքն եւս ունի իր պակասաւոր կողմերը. այդ մենք չենք ժխտում, բայց եւ այնպէս մեր չօշափած խնդրին վերաբերեալ օրէնքի յօդուածները անվիճելի են իրանց դրական եւ հաստատուն ձեւով։

Վիճակային ատեանը պնդում է, որ կանոնադրութեան հիման վրա ծուխը իրաւունք չունի խառնուել եկեղեցու տնտեսական—վարչական գործերի մէջ եւ թէ երեցփոխը կոնսիստորիայի ստորադրեալ պաշտօնեայ լինելով, պարտաւոր է ղեկավարուել միայն նրա տուած հրահանգներով, եւ ոչ թէ ծուխի վճիռներով։ Ընդունենք, որ կոնսիստորիայի ասածը ճիշդ է. բայց ինչո՞ւ ինքը օրէնսդիրը երեցփոխին համարում է իբրեւ ծուխի ներկայացուցիչ եւ հաւատարմատար, որ գործում է ծուխի անունից եւ նրա տուած լիազօրութեան համաձայն, ինչո՞ւ առանձին յօդուածներով որոշված են ծուխի եւ երեցփոխի փոխադարձ յարաբերութիւնները, երեցփոխի պատասխանատուութիւնը ծուխի առաջ, ծանրակշիռ դէպքերում ծխականների ընդհանուր ժողովից առանձին հաւատարմագիր ստանալու անհրաժեշտութիւնը, իւրաքանչիւր տարի ծուխին հաշիւ տալու պարտաւորութիւնը եւ այլն։ Որտեղից է ասված, որ երեցփոխը կոնսիստորիայի ստորադրեալն է եւ պարտաւոր է ծուխից բոլորովին անկախ կատարել հոգեւոր իշխանութեան հրամանները. այն ժամանակ ի՞նչ նշանակութիւն ունի երեցփոխի ընտրելը ժողովրդից, ծուխի հաւատարմատար կոչվելը, ծուխից գործավարութեան հաւատարմագիր ստանալը, ծուխին իւրաքանչիւր տարի հաշիւ տալը եւայլն։ Երկուսից մէկը. եթէ երեցփոխը վիճակային ատենի պաշտօնեայ է, նա ծուխի հետ ոչ մի կապ չպիտի ունենայ, իսկ քանի որ օրէնքով երեցփոխը ժողովրդի ընտրեալն է եւ գործում է իբրեւ նրա լիազօր ներկայացուցիչը, նա ծուխի կամքից դուրս գալ չէ կարող եւ հոգեւոր իշխանութեան հրամանը կատարում է միայն ծուխի գիտութեամբ եւ հաւանութեամբ եւ ո՛չ թէ նրանից անկախ. այդպէս Բ. բաժ. Գ. գլ. ԺԱ. տ. Ա. մ. պետ. օր., ուր յիշված է ծխական համայնքի եւ երեցփոխի գործունէութեան չրջանը, կորցնում է գոյութեան եւ իրաւասութիւնը, կորցնում է իր գոյութեան իրաւունքը։ Դրա հակառակը հաստատելու համար՝ կոնսիստորիան իր չրջաբերականում ակնարկում է մի–երկու յօդուածների վրա, որոնք վերաբերվում են Էջմիածնի Սինոդի եւ վիճակային կոնսիստորիայի իրաւունքներին. բայց ի՞նչ է ասված այնտեղ. այն, որ մենք միշտ ընդունել ենք եւ բնաւ չենք ժխտել. ո՞վ է հերքում, որ Էջմիածնի Սինոդի եւ իւրաքանչիւր թեմում վիճակային ատեանի հսկողութեան տակ է գտնվում Հայոց Եկեղեցու տնտեսականութիւնը. այո՛, հսկողութիւնը եւ ոչ անմիջական կառավարութիւնը, որ պատկանում է միայն ծուխի իրաւասութեան։ Այդ հսկողութիւնը հոգեւոր իշխանութեան կողմից կատարվում է երկու ձեւով. 1. Անմիջապէս՝ ամսական տեսչութեամբ երեցփոխական հաշւեմատեանների եւ աւանդի գումարների (15 պարբ. 1188 յօդ. ԺԱ. տ. Ա. մ. պետ. օր. հրատ. 1896 թ.) եւ 2. Երեցփոխական տարեկան տեղեկագրերի միջոցով։

Երեցփոխը տարին մի անգամ ծըխականների ընդհանուր ժողովին տեղեկագիր տալուց յետոյ առաջարկում է այդ վերջինը վիճակային կոնսիստորիային, որը իր կողմից նոյն տեղեկագիրը յետոյ ուղարկում է Սինոդ (14 պարբ. նոյն 1188 յօդ.)։ Հետեւապէս հոգեւոր ատենի միջամտութեան առարկայ կարող է միայն երեցփոխի ապօրինի գործողութիւնը, լինի դա արված ծուխի գիտութեամբ, թէ անգիտութեամբ. այդ է հսկողութեան սահմանի միակ օրինաւոր հետեւանքը։ Իսկ այդպիսի դէպքերից դուրս՝ հոգեւոր իշխանութիւնը իրաւունք չունի ծուխի տեղը բռնել եւ երեցփոխի միջոցով ամէն իր հրամանները կատարել տալ, ասելով՝ «ես եմ ձեր իշխանաւորը, իսկ դու իմ հընազանդ պաշտօնեան»։

Կոնսիստորիայի չրջաբերական հրամանի նպատակը շատ հասկանալի է։ Այդ պաշտօնական թղթով ձգտում են ներշնչել երեցփոխներին այն միտքը, որ ժողովուրդը բնաւ իրաւունք չունի միջամտել եկեղեցական–տնտեսական գործերին եւ թէ երեցփոխները իրանց գործավարութեան ծրագիրը եւ լիազօրութիւնը ստանում են միայն վիճակային ատենից։ Այն ջանքը, որով հոգեւոր իշխանութիւնը ձգտում է ժողովրդին հեռու պահել եկեղեցու տնտեսական վարչական կառավարութիւնից եւ այդ վերջինը իր ձեռքում կենտրոնացնել, արդէն իսկ ցոյց է տալիս, ո՛րքան վառ է եւ անզգուշելի այդ ձգտումը։ Մի տեսակ գաղտնապահութեան մշուշով պատած է մեր երեցփոխների գործունէութիւնը—խօսքս բացառութիւնների մասին չէ, կան մեզանում եւ օրինակելի երեցփոխներ, թէեւ եւ շատ քիչ.—անցնում են երկար տարիներ, հազիւ երեցփոխը մի չատ համառօտ եւ առանց արդարացուցիչ փաստաթղթերի տեղեկագիր է ներկայացնում կոնսիստորիային կամ գաւառներում գործակալին. ո՞վ աւելի ձեռնհաս է ստուգել եւ քննել այդ տեղեկագիրը, եթէ ոչ ծուխը, որին աւելի մօտ ծանօթ են իր եկեղեցու դրամական–տնտեսական գործերը։

Բայց եղե՞լ է արդեօք մի դէպք, որ

[illegible] (30)

ԴԱՏԱՐԿԱՊՈՐՏԸ

Թ

Լօրանս հրամայեց չուտով պատրաստել կառքը։ Տասը վայրկեան յետոյ, մարքիզուհին կը մտնէր հոն, ծառաներէն մէկուն պատուիրելով որ մարքիզին իմաց տայ թէ ինք աղքատներուն բնակարանները այցելելու կ'երթայ։ Առաջին անգամն էր որ սուտ կը խօսէր, որով կաս կարմիր եղաւ, երբ իր պատուէրը տուաւ ծառային։

Մարքիզուհին աւելի յանդուգն էր քան քաջասիրտ, ինչ որ յատուկ է վառ երեւակայութեան տէր կիներուն։ Շատ անհրաժեշտ պարագայ մը պէտք էր ներկայանար, որպէս զի մարքիզուհին դարձեալ անցնէր այն տեղէն, ուր վերջին անգամ յարձակում կրած եւ Թիպիւրսի շնորհիւ ազատած էր։ Բայց այնպիսի պարագաներ կան, ուր մարքիզուհիէն նըւազ արիասիրտ կիներ անգամ յանդուգն կը դառնան։ Միտքը անգամ չէր բերեր այն վտանգը՝ զոր քիչ ատեն առաջ անցուցած էր։ Իր միակ մտածումը եւ մտատանջութիւնը՝ ուշ հասնելու վախն էր։ Մարիանիք ալ ոչ նուազ մտատանջ էր։ Դատարկապորտին սպառնացող վտանգը կը վրդովէր իր հոգին։ Ըսել է մայր Բերկիդէք իրաւունք ունէր. Մարիանիք կը սիրէր Թիպիւրսը։ Մանկամարդ գեղջկուհին հրապուրուած էր անոր սրտի ու մտքի յատկութիւններէն, որոնք կը մեղմացնէին Դատարկապորտին արտաքինին ձգած անհաճոյ տպաւորութիւնը։ Այսպէս, Մարիանիք միշտ կը խորհէր անոր վրայ եւ յաճախ կ'երթար մայր Բերկիդէքի խըրճիթը, հոն Թիպիւրսի հանդիպելու յոյսով։

Երբ իմացաւ Ֆիլպէրի եւ Թիպիւրսի մենամարտը, ա՛լ աւելի զգաց իր սիրոյն սաստկութիւնը։ Մարքիզուհին կը վախնար որ Ֆիլպէր սպաննուի մենամարտին մէջ, իսկ Մարիանիք ալ նոյն վախը կը զգար Թիպիւրսի համար։ Ու երկուքն ալ, ազնուականուհին եւ գեղջկուհին, իրենց [illegible] վշտին մէջ ամփոփուած, արցունք կը թափէին լուռ։ Լօրանս առաջին անգամ ըլլալով նշմարեց թէ Մարիանիք կ'արտասուէր։

—Կուլա՞ք, սիրելի աղջիկս, ըսաւ մարքիզուհին։ Ի՞նչ, վի՞շտ մը կը զգաք։

—Քանի որ իրարու հետ պիտի մենամարտին, ըսել է անոնցմէ մէկը պիտի վիրաւորուի կամ սպաննուի։ Ո՜հ, Աստուած իմ, եթէ այդ անձը ըլլար...

—Ո՞վ, հարցուց Լօրանս։

—Թիպիւրս։ Աստուած իմ, մեծ դժբախտութիւն մը պիտի ըլլար։

—Ըսել է կը մաղթէք որ Պ. Ֆիլպէր յաղթուի։

—Անտարակոյս, ըսաւ Մարիանիք միամտօրէն... այսինքն ո՛չ, յարեց մանկամարդ աղջիկը, նշմարելով որ մարքիզուհիին դէմքը չափազանց աժգունած էր... Մաղթենք որ անոնցմէ եւ ո՛չ մէկը յաղթուի։ Տիկին մարքիզուհի, խորհեցէք որ Պ. Թիպիւրսն է որ կը հոգայ Մայր Բերկիդէքի եւ Բովրէթի ապրուստը։ Եթէ մեռնի անիկա, ո՛չ ոք պիտի ճարէ անոնց օրապահիկը։

—Ես կը նայիմ զանոնք, պատասխանեց տիկին տը Թրէմինա։

—Գիտեմ որ շատ բարի էք դժբախտներուն նկատմամբ եւ միշտ կ'աջակցիք անոնց, բայց...

—Բայց ի՞նչ, ըսէ՛ք։

—Թերեւս ուրիշ անձ մը կայ՝ որուն չէք կրնար օգնել, տիկին։ Այդ անձը հոգեկան յուսահատութեան մը պիտի մատնուի Թիպիւրսի մահուան պատճառաւ։

Մարիանիք աչքերը խոնարհեց կարմրելով. իր այտերն ակօսուած էին արցունքներով։

Մարքիզուհին դիտեց յետոյ զայն, ըսաւ.

—Կը հասկնամ, կը սիրէք Դատարկապորտը։

—Այո՛, տիկին։ Իրաւ է որ աղուոր չէ, բայց այնքան անկեղծ, արիասիրտ ու անձնուէր է որ... Կ'երեւայ թէ ատենօք շատ տառապանքներ ունեցած է... Մնաց որ, այնքան աղուոր բաներ կ'ըսէ որ ինծի պէս տգէտ աղջիկ մը կը հրապուրուի, երբ մտիկ կ'ընէ անոր խօսքերուն։

Լօրանս յուզուեցաւ սիրոյ այս միամիտ խոստովանութենէն եւ կարեկցութիւն զգաց մանկամարդ գեղջկուհիին հոգեկան տանջանքներուն համար։ Մարքիզուհին իր անձին վրայ անդրադարձնելով մտածումը, արցունք մը կախուեցաւ իր սեւ ու աղուոր թարթիչներէն։ Մարիանիք նշմարեց անոր արտասուելը։

—Տիկին, դո՞ւք ալ կ'արտասուէք, միթէ վիշտ մը ունի՞ք, հարցուց Մարիանիք։

—Այո՛, Մարիանիք, ձեր ունեցածէն շատ աւելի, պատասխանեց մարքիզուհին, որուն սիրտը կը պռթկար։

—Ես կը կարծէի որ տառապանքը աղքատներուն միայն յատուկ է։ Որքա՜ն ցաւ կը զգամ որ ձեզի պէս բարի եւ երջանիկ ըլլալու արժանի կին մը վիշտ կ'ունենայ։

—Վիշտը ո՛չ մէկուն կը խնայէ, ըսաւ Լօրանս ծանր շնչառով մը։ Թերեւս ձեր կարծածէն նուազ արժանի եմ երջանիկ ըլլալու։

—Անտարակոյս այդպէս չէք խորհիր մտքի։ Բարի Աստուծոյ հրեշտակները ձեզմէ լաւագոյն արարածներ չեն. ասիկա իմ կարծիքս է։

—Ես այդպէս չեմ կարծեր, սակայն, մրմնջեց մարքիզուհին, մելամաղձոտութեամբ ժպտելով... բայց ահա՛ ծովեզերքին մօտեցանք. ցոյց տուէք այն ճամբան՝ որ դէպի ծովեզերք կը տանի։

Արդարեւ, երկու կիները հասած էին ծովուն հանդէպ, որ կապտորակ ու վճիտ, արեւուն ճառագայթներուն տակ կը փայլէր։ Տարմերը կը պտտէին օդին մէջ, մերթ ընդ մերթ իրենց թեւերուն ծայրը մխրճելով արծաթէ կոհակներուն մէջ։ Քանի մը ձկնորսի նաւակներու առագաստները կը սահէին ջուրերուն վրայէն, մինչ նաւ մը, իր ճերմակ առագաստները պարզած, հորիզոնէն կ'անհետանար արագօրէն։ Հակառակ իր բուռն մտատանջութեան, Լօրանս պահ մը հիացիկ դիտեց ծովային այդ տեսարանը։ Յետոյ ձին քշեց փոս ճամբու մը մէջ, որ դէպի ծովափ կը տանէր. երբ կիները հասան ծովեզերք, աչքերնին չորս կողմ պտըտցուցին, բայց ոչ ոք տեսան հոն։ Լօրանս ձին կապեց ծառի մը, զոր հովը ու ալիքը խնայած էին։ Մարքիզուհին անգամ մըն ալ շուրջը դիտեց ուշով, բայց ո՛չ ոք տեսաւ ծովեզերքին վրայ։

(Շարունակելի)

հոգեւոր իշխանութիւնը պարզած լինէր այդ երէցփոխներին օրէնքի պահանջը՝ նախ ծուխին հաշիւ տալու պարտաւորութեան մասին. բնաւ ոչ. այդ է պատճառը, որ երէցփոխները, քաջալերված կոնսիստորիայի բռնած ընթացքից, ծուխից միշտ անկախ են գործում, ճանաչելով իրանց վրա միայն հոգեւոր առենի իշխանութիւնը: Ձերծ մնալով ծուխի հսկողութիւնից եւ միւս կողմից օգտվելով հոգեւոր իշխանութեան անհոգութիւնից ու թուլութիւնից, այդ պաշտօնեաները շատ անգամ մի շարք օրինազանցութիւններ են կատարում...

...

Թիֆլիսի Քամոյենց եկեղեցու հետ 2 տարի առաջ պատահած դէպքը: Քաղաքի այդ հարուստ եւ նշանաւոր եկեղեցու նախկին երէցփոխը լաւ էր հասկացել, թէ ինչ կերպով կարելի է կոնսիստորիայի վստահութիւնը գրաւել եւ իր չորսամեայ երէցփոխութեան ընթացքում ծուխին ոչ մի հաշիւ չէր տուել, ճանաչելով իրան միայն կոնսիստորիայի պաշտօնեայ. ժողովրդի մէջ լսվում էր տրտունջ եւ անբաւականութիւն, բայց ո՞վ էր ուշադրութիւն դարձնողը. սակայն եթէ ծուխի լիազօրը (ինչ հեղինութիւն) բանի տեղ չէր դնում իր ընտրողների ձայնը, կար, հօ՛, Թիֆլիսում մի հաստատութիւն, որ համաձայն 14 պարբ. 1188 յօդուածի ԺԱ. տ. Ա. մ. պետ. օր. պարտաւոր էր իւրաքանչիւր ամիս ստուգել երէցփոխի մօտ գտնված գումարները ու հաշուեմատեանները եւ տարին մի անգամ ընդհանուր տեղեկագիր պահանջել: Մեզ յայտնի չէ, եղե՞լ էր արդեօք որ եւ է հսկողութիւն այդ երէցփոխի գործունէութեան վրա. միայն այսքա...

...

չունի առանց ծուխի գիտութեան եւ համաձայնութեան կատարել հոգեւոր իշխանութեան պաշտօնական առաջարկները. եթէ ծագէ որ եւ է անհամաձայնութիւն ծուխի եւ կոնսիստորիայի մէջ, գործը յանձնվում է էջմիածնի սինոդի հայեցողութեան եւ կարող է հասնել մինչեւն կառավարչական Սենատ, եթէ գործից օրէնքի մեկնութեան խնդիր է յարուցվում: Ե. Հսկողութիւնը երէցփոխի պաշտօնավարութեան վրայ, պէտք է լինի ոչ ձեւական, այլ իրական, ուստի հոգեւոր առենը պարտաւոր է ունենալ մի մասնագէտ հաշուապահ եւ նրա միջոցով կատարել երէցփոխական հաշիւների քննութիւնը, իսկ ծուխը իր միջից ընտրում է հաշուետեսների մասնաժողով, որ քննում է երէցփոխի տարեկան հաշիւը եւ այդ ներկայացնում պատճառաբանեալ զեկուցում...

ծխականների ընդհանուր ժողովին: Զ. Երէցփոխը պարբերաբար ծխականներին ժողովի է հրաւիրում, ընթացիկ նշանաւոր խնդիրները կարգադրելու համար: Այդ խնդիրների շարքում կան այնպիսիները, որոնք հէնց այժմ կարօտ են ծուխի շտապ լուծման, իբրեւ ընթացիկ կեանքի անողոք պահանջներ, ինչպէս օրինակ, միսիոն—քահանաների նիւթական ապահովութեան խնդիրը, ներդաշնակ երգեցիկ խումբ եւ հնուտ խմբապետ ունենալը. ծուխի շրջանում գտնված անկեալներին եւ աղքատներին խնամելը, կրթված քարոզիչներ հրաւիրելը, եկեղեցական կարգապահութիւն մտցնելը, եկեղեցում թարախ ման ածելու ագեղ սովորութեան վերացումը, եկեղեցական արխիվ հիմնելը ...

...

գնեն. միայն վերջին ժամանակ մենք նկատում ենք մի քանի ծխական համայնքների կողմից գովելի ձգտում բռնելու որ ծուխը պահուի կազմակերպված, թողնելով ասպարէզը գործելու անընդունակ մեր հոգեւորականութեան:

Արտաքին Լուրեր

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Ռուզվէլթ նախագահը.— Զրանցքին խնդիրը.— Ծերակոյտը.— Երեսփ. ժողովը.— Ամերիկեան մամուլը.— Կախուած կամուրջի մը փլչիլը:

Լոնտոն, 21 յունիս.— Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն թէ Մ. Նահանգաց նախագահ Պ. Ռուզվէլթի եւ հանրապետական կուսակցութեան պետերուն միջեւ վէճը տակաւին կը շարունակէ: Նախագահը հաստատ կը մնայ իր առաջուան ընթացքին վրայ, սակայն քաղաքական շրջանակներուն մէջ հաւանական չի նկատուիր որ Մ. Նա...

...

Լոնտոն, 21 յունիս.— Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն Տէյլի Թէլէկրաֆի.— Կը ծանուցուի թէ հարաւային Քարոլինի երկաթուղիի գիծին վրայ, Շէլվիի մօտ, կախուած կամուրջ մը փլեր է՝ կառախումբ մը անցնելու միջոցին: Կառախումբին մեքենավարը, վտանգը տեսնելով, ամբողջ շոգին թող տուեր է՝ փլուզումէն առաջ անցնելու յուսով, բայց կառախումբին երեք քառորդը անցնելէ ետքը կամուրջը փլեր եւ երկու վակոններ ջուրը ինկեր են: Տասը հոգի խեղդուեր են:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Թագադրութեան հանդէսը.— Սկովտացիները.— Անգլիական մարտանաւերը.— Արգիլուած պատերախաղ մը Լոնտոնի մէջ.— ...

...

ութեան տաղանդաւորութեան տակ պիտի դնեն, նաւատորմին աչքը պիտի ըլլան. ոչ միայն իբրեւ հետազօտիչ պիտի գործածուին, այլ իբրեւ պաշտպան վաճառականութեան աշխարհի բոլոր կէտերուն վրայ:

ԱՆԳԼԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Երեսփ. ժողովին մէջ.— Նաւատորմին վիճակը.— Լորտ Պէրէսֆորտի քննադատութիւնները.— Ծովային նախարարութեան լաւատեսութիւնը:

Լոնտոն, 20 յունիս.—Անգլիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ, այսօր, վիճաբանութիւն կատարուեցաւ Անգլիոյ նաւատորմին կացութեանը վրայ: Լորտ Չարլս Պէրէսֆորտ յայտարարեց թէ Անգլիոյ նաւատորմին հիմակուան կացութիւնը չի համապատասխաներ իր կոչումին: Պահեստի նաւազներուն թիւն է քանի հազար, մինչդեռ հաւանական թշնամիներէն մէկը կրնայ ութսուն հազար հոգի հանել: Մեքենաներու ծառայութեանը համար ալ հազար հոգիի պակաս կայ: Լորտ Պէրէսֆորտ յարեց թէ հիմակուան դրութիւնն ալ դէշ է, վասն...

...

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Լորս Քիչնէրի վերադարձը.— Պոէրները.— Անգլիական զինուորներուն վերադարձը.—Նպաստաւոր նշաններ:

Լոնտոն, 21 յունիս.— Լորտ Քիչնէր, երկուշաբթի (առջի օրը) Բրիտորիայէն Պրեթորիա...

...

ռուսը կամ գիւղերուն մէջ հաստատելու համար, բայց դժբաղդաբար անտեսական պայմանները արգելք կ'ըլլան անոնց այդ բաղձանքներուն իրականացմանը: Լորտ Քիչնէրի բրած հրաւէրը, հանքերուն համար, շատ բարեպատեհ է. արդէն գըլխաւոր ընկերութիւններ միջոցներ ձեռք կ'առնեն հանքերու մակերեւոյթին վրայ գործաւորներ բանեցնելու, սորեկներոյ աշխատութիւնները ընկերներուն պահելով:

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Երեսփ. ժողովին մէջ.— Ծերակոյտին նիստը.— Զինուորական երկամեայ ծառայութիւնը.— Ողջունում մը.— Զրոյց մը.— Մարքինիի աղէտը.— Հումպէր-Քրաւֆորտի գործը:

Երեսփ. ժողովի անցեալ ուրբաթ օրուան նիստին մէջ՝ Պ. Սէմպա հարցապընդում մը բրաւ, Բարիզ այցելող կարգ մը օտարնոցի հանրապետական երեսփոխաններու նկատմամբ կառավարութեան բըռնած ընթացքին վրայ: Բանախօսը հասկնալ ուզեց թէ արդի կառավարութիւնը ինչ ընթացքի պիտի հետեւէր, եթէ նորէն...

...

Նեղքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Իւլայի երկրորդ աստիճան պատուոյ Հալէպի Իվզաֆի հաշուակալ Աճէմ Բասիմ էֆ.ի: Սամիէի աստիճան Իզրաֆի օսմ. հիւպատոս Նեճիպ պէյի:

—Պէտէթէնի քէթխուտա անուանուեցաւ կոյս. խոհանոցին Օճագ Պաշը Քեամիլ աղա:

—Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան պատուեցաւ Պ. Ֆրէտէրիք Թէտամթի Թոնէի: Երկրորդ կարգի Օսմանիէ եւ մասնաւոր նախարարութեան Թղթակցութեան ճիւղին մեծէյեր Խալիտ պէյի: Չորրորդ կարգի Օսմանիէ ստացած Պ. Թօսի Կարապէի:

...

[illegible]

գտնուած սրուակները եւ ստամոքսը բըժշկական վարժարանը ղրկուեցան՝ քըննուելու համար։

ԵԷՏԻ ԳՈՒԼԷԻ Գալը Չէշմէ թաղին մէջ, աղջի գիշերը, Արկիրի անուն մարդ մը դաշոյնով ծանրապէս վիրաւորեց իր զոքանչը Մարիզոն։ Արկիրի երկու տարի առաջ ամուսնացած էր Մարիզոյի աղջկանը՝ Բէյինոյի հետ, բայց ամուսնութիւնը դժբախտ բանի կատարուած էր, վասն զի աղջիկը չէր սիրեր այդ մարդը։ Քիչ վերջը մէջերնին պաղութիւն իյնալով, Արկիրի տանէն հեռացած էր, բայց աղջի գիշերը նորէն տուն երթալով ուզած էր հաշտուիլ։ Կինը ու Մարիզո հակառակած էին եւ Արկիրի այդ մերժման հետեւանքով գործած էր ոճիրը։ Մարիզոյի ազգիքները ծակուած ըլլալով կեանքը վտանգի մէջ է։ Արկիրի ձերբակալուեցաւ։

ՊՈԼՍՈՅ ճէբրաճ Փաշա թաղին մէջ, երէկ, 13 տարեկան տղայ մը՝ Մէհմէտ ջրհորէն ջուր քաշած ատեն, դոյլերը կառչեցան։ Մէհմէտ ուզեց ազատել, բայց ջրհորին չուրջը քար չըլլալով, հաւասարակշռութիւնը կորսնցուց ու գլխիվայր ինկաւ ջրհորին մէջ. քիչ վերջ դիակը հանուեցաւ։

ԿՈՐՍՈՒԱԾ ՏՂԵԿ ՄԸ.—Հինգ տարեկան զաւակս՝ Բագիս՝ ուրբաթ օրը, Ուն Գաբանի կողմը գտնուող մեր տանէն մեկնելով մինչեւ հիմա երեւան չէ ելած։ Ուստի կը խնդրուի որ գինքը գտնողը բերէ մեր տունը յանձնէ, եւ որուն փոխարէն գոհ պիտի թողուի։

B. Դրան եւ պաշտօնատուներու ոստիկանական B. Քօմիսէր
ՆԱՋԻՖ

SIROP DE RAIFORT

Սիրօ տը Ռէֆօր իօտէ տը Կրիմոյի 35 տարուան մէջ ձեռք բերած յաջողութիւնները պատճառ եղած են որ կեղծեր պատրաստուին, որոնց մէջ պարզապէս իոտ խառնուած է հակալնդադարային օշարակին վրայ։ Այդպիսի խառնուրդ մը չի կրնար բուն դեղին տեղ բռնել, որ բուժիչ յատկութիւն մը ունի ամէն տեսակ քըրքէչներու եւ աչային հիւանդութեանց դէմ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՄՈՐԹԻՍՄԱՆ
1896Ի 5 % ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ
2,975,200 ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՈՍԿԻ

6 րդ վիճակահանութիւն 4/17 յունիս 1902
950 չահող թիւեր

5,161— 5,210	9,961— 10,010
17,511— 17,560	17,561— 17,610
21,811— 21,860	38,911— 38,960
45,511— 45,560	45,561— 45,510
51,061— 51,110	59,511— 59,560
61,961— 62,010	74,061— 74,110
77,061— 77,110	98,461— 98,510
100,311—100,360	103,311—103,360
119,061—119,110	133,811—133,860
147,161—147,210	

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարքը Դուզկունճուգ հրաւիրելու համար, երէկ, տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին կողմէ քանի մը անդամներ Ս. Պատրիարքին ներկայացան, յառաջիկայ [illegible]

[illegible]

չրջան մը բոլորեր է վարժարանը։ Յառաջիկայ չրջանին համար նոր պատրաստութիւններ կ'ըլլան այժմէն։ Ժառանգաւոր աշակերտները, որոնք թուով քսան են, իրենց տեղերը կը ճամբուին, մեծ մասամբ անընդունակ ըլլալնուն համար։ Անոնց տեղ նորեր կը յանձնարարուին խիստ պայմաններով։ Որբանոցէն երկու ուշիմ պատանիներ կ'անցնին Ժառանգաւորաց վարժարանը։ Որբանոցին մէջ դեռ նոր կը սկսի ամառնային ուսումը, ուրկէ լաւ չահ կը սպասուի։ Արհեստապետը տեղացի է, Պոլսոյ Ազգ. Որբանոցին մէջ ուսած, եւ վերջերս հոն ղրկուած է Ս. Պատրիարքին յանձնարարութեամբ։

ՍԱՄՍՈՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԱՄՍՈՆ 7 Յունիս

Կարդացինք 4958 թիւ Արեւելքի մէջ գրութիւն մը որ մէկէ աւելի անճիշդ կէտեր կը պարունակէր։ Յօդուածագիրը իր ակնարկած անձը կը փորձէ անուանարկել, անոր երկաթագործութենէ առաջ դալը երեւան տալով։ Այդ հաշուով՝ մարդս վաճառականն ծնելու է, ըստ երեւոյթի ներբողուի։ Ակնարկուած անձը՝ այսօր ամէն մարդ գիտէ թէ Սամսոնի առեւտրական հրապարակին վրայ փայլուն դիրք մը ունի։ Վարչային ամէն որոշում, յաջող կամ ձախող, խնդիր չէ, կը վերագրէք միայն մէկ անձի. ասիկա կը նշանակէ տուեր ածել այդ մարմինին միւս անդամներուն հեղինակութեան վրայ. եւ [illegible]

[illegible]

տացուած։ Տարիներ առաջ թէեւ կարգ մը ստորագրութիւններ անանուեան թղթի վրայ, բայց ատոնք մնացին միշտ ճերմակ։ Այսօր ամէն տեղացի կը վկայէ թէ Տ. Յակոբ Աչոտ Սրբազանի ջանքով եւ հոգատարութեամբն էր որ մէկ ղրուշէն սկսելով 2000 օսմ. ոսկիէ աւելի գումարի մը հասած է հանգանակութիւնը։

ՉԷԶՈՔ

ԿԱՐԵՒՈՐ

Գ. ՊԷՅԼԷՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՅԱՆԹԷՉԻ ՀՈՎԱՆՈՑՆԵՐՈՒ

Բերա, Թէքքէ, Պէյրրի Մաղազին դէմ, Թ. 561

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ վերոյիշեալ խանութիս մէջ կը ծախուին արանց եւ կանանց համար վերջին նորաձեւութեան համեմատ ամէն կերպասներէ պատրաստուած ընտիր հովանոցներ, որոնցմէ ամէնէն փափկաճաշակներն անգամ կրնան գոհ մնալ։

Նաեւ օժիտի համար ֆանթէզի հովանոցներ պատրաստ կը գտնուին։ Յանձնարարութիւնները եւ նորոգութիւնները փութով կը կատարուին։

Մասնաւորապէս՝ յանձնարարութեամբ կը պատրաստէ թիւլով ֆանթէզի հովանոցներ յար եւ նման եւրոպականներու։ Կ'արժէ այցելել եւ քաջալերել այս նոր վաճառատունը, որ իր տեսակին մէջ առաջինն է։ 11—20

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐ

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ԷՏՈՒԱՐՏ Է. ՀԻՒԱՆԴ

ԹԱԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ՅԵՏԱՁԳՈՒԱԾ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 24 յունիս.— Թագադրութեան հանդէսը անսահման կերպով յետաձգուեցաւ, Էտուարտ Թագաւորին հիւանդութեանը հետեւանքով։

—Այսօր հրատարակուած բժշկական պաշտօնական տեղեկագիր մը կ'ըսէ թէ Թագաւորը «բէրիթիֆլիթ»է (աղիքի հիւանդութիւն) կը տառապի։

—Շաբաթ օրը Էտուարտ Թագաւորին առողջական վիճակը այնքան գոհացուցիչ էր որ կը յուսացուէր թէ, դարմաններու շնորհիւ, պիտի կրնայ կատարել Թագադրութեան արարողութիւնը. բայց, երէկ իրիկուն, վիճակը ծանրացաւ եւ բժշկական գործողութիւն մը անհրաժեշտ դատուեցաւ որ այսօր պիտի կատարուի։

—Կէս օրէն երկու ժամ ետքը Պըքինկէմի պալատան մէջ հրատարակուած բըժշկական տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ բժշկական գործողութիւնը որուն ենթակայ է Էտուարտ Թագաւորը, յաջողած է։ Մեծ պալար մը պարպուեր է։ Թագաւորին [illegible]

[illegible]

ԼՈՆՏՈՆ, 25 յունիս.— [illegible]

ԼՈՆՏՈՆ, 24 յունիս.— [illegible]

ՌՈՒՍՉՈՒՔԸ, 24 յունիս.— [illegible]

պիոյ եւ ըմբոստներուն միջեւ հաշտութիւնը, այսօր, կնքուեցաւ։

ԲԷՐԼԻՆ.— Օտար տէրութեանց դեսպանները կ'ընդունին Ամերիկայի առաջարկութիւնը՝ Չինու հատուցումը 1900ի արծաթի գնոյն համաձայն վճարելու մասին։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ ելմտական նախարարը հերքեց այն լուրը թէ Սպանիա նոր փոխառութիւն մը պիտի կնքէ։

Տ՝. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ Երես
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՍԱԿԱՐԱՆ

Երէկ Սակարանի հաշուեյարդարումը կատարուելով, 1000 քոնսոլիտէի 55 ղրշ. եւ երկաթուղւոյ հատին 26 ¼ սանդիմ րէբօռ որոշուեցաւ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 11 Յունիս

Օ մ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	29	02 ½
Ամենէն բարձր գին	»	29	05
Ամենէն վար գին	»	29	00 ½
Ռումէլիի Երկաթուղի զոզ	ֆր.	113	50
Ամենէն բարձր գին	»	114	—
Ամենէն վար գին	»	113	25

ԲԱՑՈՒՄ 12 Յունիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Բ. Կ.	28	37 ½
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	112	87
Շիրքէթի Խայրիէ		26	75
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քռէտի ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Սօս. Օթմ. Շանժ է Վալէօռ		0	13
Օ մ. Ապահ. Ընկ.		3	45
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	40
» ժուիսանս		1	50
» պարտաթուղթ		485	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		493	—
Թրանսվալ		151	—
Քրէտի Ֆոնսիէ էժիբ թէն		264	—
Լավըիոմ		73	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	37
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	71 ½
» » » չէք	»	22	70
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	70

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	26
Անգլիական ոսկի	»	110	05
Բօլ էմբէրիալ	»	99	—
Քրիւիրց	»	51	05
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	05
Մէթալիք	»	102	—
Ռուպլի թղթադրամ	Օ. Ո.	8	57

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 24 Յունիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	95	87
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.	52	—
» » » Դ. բաց.	26	25
» » » Դ. զոց.	26	12
Օսմանեան Պանքա	12	75
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	40	50
» Մօնօբօլ	44	50
Պուլկարական 1888	91	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ	108	50
Տօմէնիալ	104	50
Թրանսվալ	6	—
Այտին երկաթուղի	14	50
Փոխառութիւն	25	37

ԲԱՐԻԶ, 24 Յունիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		101	62
» » 3 ½ %		102	20
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	26	65
) զոց.	»	26	75
» » » Բ.	»	—	—
» » » Դ.	»	28	70
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	573	—
Օսմանիէ	»	472	
Ռումէլի երկաթուղի	»	113	50
Օսմ. մաքսատուն	»	527	—
Օսմ Ռէժի	»	322	—
Բրիօռիթէ Թիւրք 4 %	»	505	—
Քռէտի Լիօնէ	»	1053	—
Իտալական Ռանթ	»	103	25
Սպանիական արտաքին	»	81	40
Թրանսվալ	»	152	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	180
Դրամադէզ	»	—	—

ՊԷՐԼԻՆ, 24 Յունիս

Ռուպլը	ֆր.	——	
Ռումէլի երկաթուղի	»	112	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	320

ՎԻԷՆՆԱ, 24 Յունիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	240	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	108	—
Օսմ. Ռէժի	»	294	—

ՊՐՈՒՍԷԼ, 24 Յունիս

Օսմ. Քոնս սէրի Դ.	26	30
Ռումէլի երկաթուղի	112	75

Eau minérale naturelle
Krondorf
la meilleure boisson de table et rafraîchissante.

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.—5% մաքսային փոխառութեան Օսմ. պարտաթուղթերը ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ այդ թուղթերուն թիւ 20 կտրոնները, որոնց պայմանաժամը 1896 Յուլիսին լրացած է, եթէ մինչեւ Յունիս 30/13 յուլիս չներկայացուին դանձուելու համար, չնջուած պիտի նկատուին։

19 Յունիս 1902 4—10

ՕԳՈՒՏ ՄՕՐԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Երլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սգող եւ Փօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոնց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն, իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հռչակած է, մանաւանդ այդ յազոդ պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ն. ՄԱՎՐՕՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանին

ՋԵՐՄԱՄԻՋՈՒԹԵԱՆ
ԱՄԵՆԷՆ ԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆԸ

Երկրագործական գաղթավայրերէ տաբ եկած ջերմամիջութիւնն ու այն կարգի հոսումները եթէ անխնամ ձգուելով չի դարմանուին, սոսկալի հետեւութիւններ կ'ունենան և մինչեւ իսկ որպէսնութենէ կը զրկեն մարդ։ Թէ նոր սկսած և թէ հինցած ՋԵՐՄԱՄԻՋՈՒԹԻՒՆԸ անմիջապէս կերպով ու հիմնապէս բուժելու համար ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ անուամբ դեղ մը հնարուած է որ բնաւ ստամոքսը չխանգարելով կարճ ժամանակի մէջ կատարելապէս կ'անհետացնէ հիւանդութիւնը, առանց հետք մը ձգելու։

Ջերմամիջութեան համար թէեւ շատ մը դեղեր կան, բայց անոնք ստամոքսը խանգարելէ և միզանցքն ու ամործքները ուռեցնելէ և հիւանդն յուսահատեցնելէ ուրիշ բանի չեն ծառայեր. մինչդեռ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ բոլորովին զերծ է այս անպատեհութիւններէն։ Նախապէս անոնք որ այս կարգի ծածուկ հիւանդութեանց ենթակայ են ու չեն փութար այս գիտական մեթոտով պատրաստուած դեղը գնել, պարտք տեղը ժամավաճառ կ'ըլլան և ուղղակի կը վնասեն իրենց առողջութիւնը։

Սանդալ Սալօլէ Էմմրին կը ծախուի մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ Զգուշացէք անուններու նմանութենէն. ԷՄՄՐԻ անունը փնտռեցէք։

Կը ծախուի Նէնի Ճամիի քովը Բէազիտ պէյի, Սուլթան Համամ Մէյտէնի, Լինօս, Պօնաճյիոնօ դեղի մթերանոցներն ու Պանճէ Գարու Բիւչիւքեան դեղարանը։

897 44—52

ՅՈՎՍԷՓ Ս. ԱՐԱՄԵԱՆ

Ստոմաք ասպամակրոյժ Բարիզի

Ի Սիթէ տը Բերա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ք. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան Նալպանի

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ԳԱՐԱՃԻԿԵՐ ՍԱՆՃԸԼԱՐԸ
ԼԵԱՐԴԻ ԽԻԹԵՐ

Անոնք որ դժբախտութիւն ունեցած են լեարդի խիթերու (գարաճիկեր սանճըլարը) ենթարկուելու, գիտեն որ և ոչ մէկ ցաւ, ո՛չ մէկ խոստումք այս խիթերուն չափ սաստկութեամբ կը նեղէ մարդը։ Հիւանդը՝ ցաւերուն սաստկութենէն ո՛չ կրնայ նստիլ, ո՛չ ալ անկողնին մէջ հանգիստ ընել, շարունակ վերմակը կը ճանկռտէ, տաք, պաղ քրտինք կը թափէ ու կը հեծէ։

Ուրախութեամբ կը ծանուցանենք որ այս սոսկալի հիւանդութիւնը հիմա կը բժշկուի օրական երեքէն վեց դեղահատ առնելով։ Ֆրանսայի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Տիւկաի պատրաստած դեղահատները, այսինքն pilules hepatiques du docteur Dugas արդարեւ ամենէն ազդեցիկ դարմանն են այս լեարդի հիւանդութեան զոր կը բուժեն հիմնապէս և ապահովապէս, կարճ ժամանակի մէջ։ Ցաւերուն սաստկացած առեն օրական վեց, իսկ թեթեւցած առեն օրական երեք չորս դեղահատ'բաւական են հիմնապէս բուժելու լեարդի ամէն տեսակ հիւանդութիւն ու խիթ, մաղձոտութիւն (սաֆրա) և դեղնութիւն (սարըլըգ) և մաղձի ու լեարդի ուրիշ հիւանդութիւնները, ասիկա ապացուցուած է հազարաւոր փորձերով։

Կը ծախուի Կ. Պոլիս Պաղչէ գաբու Բիւչիւքեան դեղարանը։ Սուլթան Համամ Մէյտէնի Լինօս և Պօնաճյիանօս դեղի մթերանոցները և ուրիշ ամէն տեղ։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուականը (20 սէֆէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Պ. Ալպէր Սիմըն Ցակոբեան խան, Վօյվօտա փողոց Թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Բաղչէ գաբու Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հավուզլը փողոց Օսմ. Նամազկեահ դէմը

Ընդ. գործակալ Պոլսոյ կողմ Պ. Ի. Զասօխ

Մահմուտ Փաշա Զարշըլը խան Թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 149

Գիտի պահէք ձեր դոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

պատրաստուած ՊԻՍՄՈՒԹ

ձեռք 534

CH^les FAY, Perfumista

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՍԻՆԿԸՐ
ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները շատ անգլ. պաշտպանեալ տոկունութեամբ այն քան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, գերձակներն ու կօշիկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը շուրջ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքանշան ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։ Մասնաճիւղեր գաւառաց մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին ՄԵՐԱ, Ֆէրատ Ճամբայ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր Խան, Թիւնէլին առջեւ. Թրամվէյի կայարանին դիմաց.

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ Թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց Թիւ 13։

ՍԿԻՒՏԱՐ Զարշէ Պոյու։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գումարը՝ Փր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Փր. 34,000,000.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, և որոնց կը պատկանի բոլորը շահեր։ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Փր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ տիեզերական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ մը յանձնուած բոլիսներէն աւելի անկաշկանդ և շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ պրագման, ճամբորդութեան, մահուան տեսակներուն և պատճառին, անձնասպանութեան և մինչեւ իսկ պատերազմի առեն։ Տիեզերական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագին վճարելէ յետոյ, առանց յաւելեալ ապահովագինն հաշուի առնելու. այս փոխատուութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերստին շարունակելու առանձնաշնորհումը, յետամնաց ապահովագիները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով. մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ բոլորովին կորուստ չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագինները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամենէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕՀ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ Պատուիրակ
Ա. ԶՈՒՀԱՃԵԱՆ

Պոլիս, Հուիթօլ խան
Վօյվօտա փողոց, Վիթօլիս խան
Ղալաթիա

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի Պօրտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամէզ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասըրնի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւչէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ^ՈՒՆ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

Ծանիի զարեչրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զըպունճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասատիկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն, ցաւով դիմելու[ն] բուժուածը վերադառնալու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն ըստ ցարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ց. Գ. Զմեռները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր), ինչպէս նաեւ ամէն օր մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Ծանօթ — Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ !!։

ԱՆՔՌԸ
Հիմնեալ 1858ին

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒԱԾ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆԸ ԵՒ ԱՄԷՆԷՆ ՏԱՐԱԾԵԱԼԸ

Երաշխաւորութեան գումար	Վճարեալ գումարներ
Ֆր. 168,000,000	Ֆր. 277,000,000

Թուրքիոյ եւ Յունաստանի համար ընդհանուր գործակալ
ՍԻԿՖՐԻՏ ԱՏԼԷՐ

Սթամպօլ Ապուտ Էֆէնտի խան

EMULSION SCOTT
ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է
ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն սխորժահամ ձկան իւղն է «խրօֆօսֆիթ մը շօ է մը սոսա» ի հետ խառնուած. Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Ընաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒՄԱՒՏԸ, ԽՈՅԼԸ (ալրաձն),
ԹՈՔԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՏԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՓՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գոծրակատարք ի Կ. Պոլիս ՀԱՄՄԸՐ ԵՒ ՀԱԼԻՐ 531

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1089	Դօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէբթօ	3607	Դօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարղէլլօ	3709	Ցիբիօ	1735
Արիօսգօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինդու	3720	Միլօ	1057	Սբէրօ	1200
Պօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճինօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրբինօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրազօ	1841	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Զիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4532	Լէբանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Իպրօ շոգենաւը, Նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 25ին։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻԶՕ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան Երթեւեկութիւնք

Դշ. 11/24 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դշ. 12/25 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամ 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բոր-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։
Եշ. 13/26 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
Եշ. 13/26 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 14/27 Օտէսա ժամը 1ին յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԿԱԿԱՆ
Ն. ՔԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Յունիս 27ին Գառամանի յաւելուածական Մարսիլիա։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար։

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Ֆէրտաֆին վրայ։ 516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

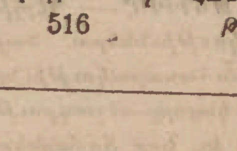

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Առմէնեան	10500	Էճիբշիըն	3500
Քէստրիան	10500	Արրժ.ըն	3000
Լանքասթրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Էնտալուզիան	2500
Պասդոնիան	8000	Ալգաշիըն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինձօ	900
Վավօնիան	3700	Օրօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Էլմսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը գրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆՏԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
600 մաքսատան հին տեղը

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Ամսը ամիսը երկու անգամ կըլքանին Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քադալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրըա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Սուլթանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ըւրանիա	7269	Շէրպուրկ	1614

Դիմել առ ՃՕԼԻՒ ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Գարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

Արտօնատէր ԶԱՐԷՀ ԽՈՒՍՈՒԹԵԱՆ

ՆԱՄԱԿԱՆԻ ԱՌ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԸ

ՆԱՄԱԿ Ժ Ա.

Երեւան չհանենք բոլոր այն զօրանակները՝ որոնք չարժանի մէջ կը գտնեն մարդկային խամաճիկները. բազմաթիւ տարբերութիւններ ու պանծալի գործեր յանկարծական անուանափոխում մը պիտի կրէին, ու Բոլիչինէլ (*) այլ եւս չպիտի կատարէր առաջնակարգ դերերը։ Եթէ անպատճառ կը փափաքինք խրաքանչիւրին տալ իր արհամարհանքի բաժինն ու յարգանքի բաժինը, մեր դատումներն ընելէ առաջ՝ շրջահայեցօրէն կշռենք արդիւնքներն ու պատճառները։ Բի՛չ արհամարհենք, բայց դիտակցօրէն միայն յարգենք։

Բաղաքականութեան դէմ իր մոլեգնութեան մէջ Ժ. Ժ. Ռուսօ կը պնդէ թէ մենք ամէնքս ի ծնէ բարի ենք, բայց դաստիարակութիւնը միայն կը կամակորէ ու կը խեղաթիւրէ զմեզ։ Անշուշտ նա հիմնովին գիտէր թէ ի՛նչ պէտք էր խորհիլ այս բացարձակ սկզբունքին վրայ։ Մենք կը ծնինք իրարմէ տարբեր կարողութիւններով ու բնդունակութիւններով, զորս կը ստանանք կա՛մ մեր մասնայատուկ բնութենէն, կա՛մ ժառանգութենէ, եւ կամ մեր օրօրանը շրջապատող պարագաներէն։ Ուրիշներուն գործադրած թիւնն ու մեր առանձնայատուկ խորհրդածութիւններն աւելի կամ նուազ կը բարեփոխեն այս այլեւայլ բնութիւնները։ Այսպէս է որ դաստիարակութիւնը կը կը սանձահարէ ոմանց յոռի հակամիտութիւնները, կը զարգացնէ ոմանց բարեյաջող տրամադրութիւնները, եւ ուղղութեան կամ նեցուկի չգոյութիւնն անհնաաքուր վիճակի մէջ կը կը թողու այնքան բազմաթիւ մարդեր։

Այս մարդոցմէ՝ որոնց բաժինները իրարմէ այնչափ տարբեր եղած են, համակրելիներն անոնք չեն, որոնց՝ բնութիւնն ու ընկերութիւնը շռայլած են իրենց պարգեւները, ու մարդիկ քիչ մը խուսանք ունին խանդավառանք ըլլալու անոնց նկատմամբ, եթէ անոնք ի բարին չյատկացնեն այդ պարգեւները։ Իսկ լքուածները կամ անտերունչները մեղադրել թէ թշուառութեան կամ անարգութեան ենթակայ են, եւ թէ ո՛չ հօր մը հանդիպած են, ոչ ալ բարեգութ հոգիի մը՝ զիրենք սիրելու եւ մեծցնելու համար, աս այնպիսի քաջութիւն մըն է՝ զոր ես չունիմ։ Եթէ տեղ մը յանցապարտներ կան, այնպիսիներո՛ւն մէջ են՝ որոնք տարբական, բայց ճշգրիտ ծանօթութիւն ունին բարիին ու չարին վրայ։ Բանի որ լոյս ունին, թո՛ղ լուսաւորեն ուրիշները, քանի որ գիտեն թէ ո՛ւր է ուղիղ ճամբան, թող հո՛ն առաջնորդեն զայն։ Որչափ աւելի ընտիր եղած ըլլայ իրենց վիճակած բաժինը, նոյնչափ աւելի մեծ է իրենց պաշտօնը։ Մաքի ու հոգիի ճոխութիւնները կը նմանին միւս ճոխութիւններուն. մարդիկ ճշմարտապէս արժանի են ա՛յն ատեն միայն ժառանգելու զայնս, երբոր բաւան անոնց կը զգան զայնս տարածելու եւ սփռելու։ Բանի՜ քանի ազորմելիներ, զորս դիպուածը խոնարհ գիւղի մէջ ձգուած է եւ զորս դժբախտութիւնը ա՛լ աւելի խոնարհեցուցած է, զուրկ գտնուած են նախատակած ըլլալէ, խուսափելու համար՝ ուղիղ մաքի մը ու վեհ սրտի մը իրենց կեանքի զարծերումասին լոկ միջամտութենէ մը։

Սիրել կամ չսիրել, ուրիշ բան է։ Կը սիրեմ թշուառներն ու կը խորշիմ աղտոտներէն. աս չի նշանակեր թէ երախտապարտ եմ ախակին իր ախորժալուր ձայնին համար, եւ թէ կը մեղադրեմ օձը՝ իր աղտոտ համար։ Իրաքանչիւրը բնութեան կը հետեւի, իւրաքանչիւրը իր դերը կը կատարէ այս արգունքի հոլլիտին բաղմապատուած տնամին մէջ։ Մաքի ու ճաշակի տէր մարդուն կը մօտենանք, վասն զի անոր հրապոյրի բարեմասնութիւնները կը հրապուրեն ու կը դիւրեն զմեզ. ու, տրամաբանական հետեւութեամբ մը, չարախոսներէն ու թեթեւամիտներէն հեռու կը պահենք մենք զմեզ։ Այս է ա՛յն շատ բնական պարագան՝ ուր անոնք կը դադրին մարդասիրութեան ձայնին անսալէ ու, առանց խղճի խայթ զգալու, կը հեռացնեն իրենց հակամիտութիւններուն կամ իրենց ճաշակներուն։ Բայց չմոռնանք սիրելի բարեկամ, որ եթէ ա՛յս տեսակ է մեր հաճոյքը, պարտաճանաչութիւնը իր բացակայութեամբ կը փայլի։ Աւելի խոնարհամիտ ըլլանք, ի գործ դնենք մարդասիրական ա՛յն զգացումները՝ որոնց լոկ անուններն արտասանելով կը բաւականանանք խիստ շատ անգամ, եւ անա մեր վարքը բոլորովին պիտի տարբերի, առաջնորդներուն ու խաւարողներուն ձեռք պիտի կառկառենք. երջանիկները կորոտ չեն մեզ։ Աղօթենք չարասիրտներուն համար, սիրելի իմ Պօղոս, Աստուած բաւական վարձատրած է զայնս՝ բարերարութիւն շնորհելով իրենց։

Ո՛վ մարդկութեան անարգուներ, ո՛չինչ կրնամ ձօնել ձեր փոխարէն ձեր արհամարհանքներուն, — եթէ անպատճառ կը փափաքիք անդաւորել զայնս, — բայց միայն գրեթէ օրինաւոր մէ՛կ դարման. Իսամիօրէն բարի ընկերութիւն կոչուած այն միջավայրէն դուրս հանեցէք գործաւորները, ռամիկները, յածողները, արծաթապաշտներն ու անտարբերները, որոնք կը վխտան հոն, անոնց հարցուցէք թէ ինչո՞ւ համար ո՛չ օգտամատոյց են, ո՛չ ալ գէթ դիւրամատոյց, իրենք՝ որ գիտակցութիւն ունին իրենց պարտքերուն, իրենք՝ որ կրթութիւն ու դրամ ունին, անոնց հարցուցէք թէ ի՛նչպէս գործածեցին այն բարիքները՝ զորս գտած էին իրենց օրօրանին մէջ, ու երբ քծնանքով կամ արհամարհանքով պատասխանեն ձեզ, դուք ալ կրնաք հաստատել թէ պարտաճանաչ չեն։ Աստ՛նք են չարիքին կամուրջները, ատո՛նք գիտեն ինչ որ կ'ընեն եւ կ'ուզեն, ինչ որ կ'ընեն։ Եթէ բարի ընկերութիւնը լաւ վարուի, օգտակար դաս մը պիտի տայ յոռի ընկերութեան։ «Կախաղանի արժանի կը համարիմ, կ'ըսէր Լինկի իշխանը, (*) բոլոր ա՛յն գործաւորները, որոնք ուրիշ գործ չունին, բայց միայն իրենց չանուն ու իրենց հաճոյքներուն վերաբերեալ գործերը, որոնք չեն զործեր նոյնչափ բարիք որչափ կրնան, որոնք իրենց անձը կը սիրեն ի վնաս ուրիշներու, որոնք ո՛չ խանդավառութեան ընդունակ են, ո՛չ հիացումի, ոչ ալ անձնուիրութեան։»

Մէկէ աւելի կ'ախեր ու մէկէ աւելի չարիքներ պիտի գործածէի։ Համձայնեալ բժիշկներու պէս, պիտի փափաքէի ի նկատ առնել յաւէտ հիւանդները՝ քան հիւանդութիւնները, եւ մարմնատանջ ու նշաւակիչ պատիժները (**) շատ նուազ խիստ պիտի ըլլային՝ անգլիականներուն ու կուրամիտներուն՝ օրինագրքին՝ քան թէ ուրիշներուն օրինագրքին մէջ։

(*) Բոլիչինէլ կը կոչուի այն խամաճիկը կամ միմոսը, որ նէապոլսական զաւեշտներու գլխաւորն էր։ Ֆրանսական թատրոններու մէջ կը կրէ կրկնակզիք մեծ բեղայր մը, կուրծքին ու կռնակին կուզ, վառեակի (poulet) կտուցի ձեւով քիթ մը ո՛նի։ Իտալերէն pulcino, որմէ առած ըլլալով իտալերէն pulcinella կամ նէապոլսերէն policenella անունը, ֆրանսերէն կոչուած է Polichinelle. աս կատարար, խեղկատակ ու ծաղրասէր էր, նէապոլսական քաղաքացիի տիպար իր բնական կոչտութիւնով, որ սակայն խածատող ու հեգնող արամադրութեան մը դրոշմը կը կրէր։ Ֆրանսայի մէջ, ամենաբարձր աստիճանով կը ներկայացնէ կեղտական բնաւորութիւն ու դիմադծութիւն, ժողովրդային տիպար, զուարթաբարոյ ու ազմկասէր։

(*) Լինկի իշխանը Բելգիացի զօրապետ մըն էր Աւստրիոյ ծառայութեան մէջ, Պրիւսէլ ծնած, նշանաւոր մատենագիր՝ իր սրամտութիւնով հռչակաւոր (1735–1814)։

(**) Les peines afflictives et infamantes, մինաալարի բերճիյլեր վէ բերզիյլեր։

(Շարունակելի)